

נפת צופים

דג הדיגון שלפי מסורת רדזין ממנו הופק התבכלת

השיב לו הזקן: אמנם לא נתן להשיגו כעת, אלא שעדין מצוי הוא. נשבע אני, שיש אי בים הגדול, ששם על ההרים שבאי, מטלים החלזונות, ואולם שממיות ארסיות מקיפות את האי, ולא מניחות לאיש להגיע למקום. כל אדם המתקרב אל האי, מכישות אותו הסממיות, ונמק בשרו ומת מיד."

שמע זאת רבי יוסי ואמר: "אם כך עושה הקדוש ברוך הוא, אין זאת אלא שגנז את התבכלת, ומשמרו לצדיקים לעתיד לבא." (מגלה ו עמ' א, ספרי וזאת הברכה שנד)

"ישוכר חמור גרם רבץ בין הפשפשים" (מט, יד)

מדוע השנה יעקב אבינו את יששכר דוקא לחמור?
החמור שונה מבעלי החיים האחרים הנושאים משאות, בכך שהוא היחיד הנושא את משאו גם בשעת השנה, ולא רק ביום. כך גם יששכר, הנושא עליו על תורה, עושה זאת גם ביום וגם בלילה. הוא שוקד בתורה ללא הפסקה. גם בזמן שהכל ישנים, הוא עדין יושב ועוסק בתורה הקדושה.

(פרפראות לפר"ש)

"גד גדוד יגודנו והוא יגוד עקב" (מט, יט)

מה רמזה לנו התורה בפסוק זה?
בפסוק זה למדה אותנו התורה מהו שכרו של בעל חסד:
"גד" - ראשי תבות גמל דלים. מי שנותן צדקה ועושה חסד בכל כחותיו, אין
"גדוד יגודנו" - גדודים של מלאכי השרת יקיפו אותו וישמרו עליו,
"והוא יגוד" - לשון כריתה, כפי שכתוב בדניאל (ד, יא): "גדו אילנא". מה יכרית?
"עקב" - הוא היצר הרע, כפי שכתוב (בראשית ג, טו) "ואתה תשופנו עקב". מי שגומל חסד, יזכה להכרית את היצר הרע ממנו.

(אור לשמים)

"ויחי יעקב" (מז, כח)

רש"י מבאר מדוע פרשת ויחי היא פרשה סתומה, ואומר, כי נסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד.

ודברי רש"י דורשים באור, שהרי השעבוד התחיל רק לאחר שנפטרו יוסף ואחיו, ומדוע אומר רש"י שנסתמו עיניהם ולבם, עוד טרם התחיל השעבוד?

יש לפרש על פי דברי הגמרא (ביצה לב ע"ב) "כל המצפה לשלחן אחרים עולם חשך בעדו".

כשיעקב אבינו הגיע למצרים, פסק הרעב בזכותו והיה שפע גדול. וחו"ל אומרים שמשמות יעקב, חזר הרעב למצרים.

לכן אמר יוסף לאחיו: "ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם". ומאז היו האחים מצפים לשלחנו של יוסף, ועל פי דברי הגמרא, עולם חשך בעדם.

זו היתה התחלת השעבוד, שכן שעבוד פרושו להיות תחת הנהגת אחרים, ובכך שהיו תלויים בחסדיו של יוסף, נסתמו עיניהם ולבם מצרת השעבוד.

(תורת משה)

"זבולן לחוף ימים ישפן" (מט, יג)

היה שבטו של זבולן מתרעם לפני הקדוש ברוך הוא, ואומר לפניו: "רבונו של עולם, לאחי נתת ארצות, ולי נתת ימים. לאחי נתת שדות וכרמים, ואלו באדמתי, שעל שפת הים, מצויים רק חלזונות חסרי ערך".

ענה לו הקדוש ברוך הוא: "עוד יזדקקו כל השבטים לחלזונות הטמונים בחול שבחוף ימה, ויגנו אותם ממה בכסף רב. פעם בשבעים שנה יפלט הים לחופיה חלזונות מיוחדים, שמדמם יפיקו את צבע התבכלת, שישמש את ישראל לצביעת ציציותיהם".

אמר זבולון: "רבונו של עולם, איך אדע שאכן ישלמו לי עבור החלזונות בדמים מרבים? ושמא יטלו אותם ממני מבלי לשלם?"
"סימן זה יהא לך" - ענה לו הקדוש ברוך הוא - "כל המוצא באדמתו חלזון ונטלו מבלי לשלם, לא ירויח מכה דבר. בארץ פלא לא יצליח להפיק מהחלזון את הצבע כראוי, ועל כן גם לא יצליח למכור את הצבע הפגום שייצר".

וכך אמנם היה. שנים רבות התפרנסו בני זבולון מחלזון התבכלת, עד ליום שבו נגנזו ונעלם החלזון, ועמו נגנז צבע התבכלת.

ומעשה היה ברבי יוסי, שחי בתקופה שבה כבר כמעט ולא נמצאו החלזונות. פעם אחת היה מהלך מפזיב לצור, ופגש בדרךכו איש זקן. שאל רבי יוסי את האיש: "רבי, פרנסתך במה?" ענה הזקן: "כל ימי הייתי מתפרנס ממכירת חלזונות התבכלת".

תמה רבי יוסי: "וכי עדין מצוי הוא אותו חלזון?! והרי כמעט לא נותר ממנו בעולם!"

הלולא דצדיקיא

יום חמישי יז' טבת (תקס"ה)

ה"מגיד מדובנא"

רבי יעקב קרנץ - ה"מגיד מדובנא", נשאל פעם מדוע הוא מרבה לשלב בדרשותיו ספורים על דרך המשל. רבי יעקב נענה לשואליו, איך לא, במשל: מעשה במאן דהו שהיה סוחר גדול. בקש הלה משליח, שייביא לו חבילה כלשהי שהגיעה זה עתה לנמל הים. לאחר כשעה חזר השליח כשכלו מתנשם ומתנשף, ועל גבו מטען כבד. אך כפר בכניסה לבית, עצר בעדו הסוחר ואמר לו: "זו אינה חבילתי. לא הבאת את החבילה שלי!" פעם השליח וקרא: "מנין לה שזאת לא חבילתך? הרי כלל לא פתחת אותה?! ענה הסוחר: "אין לי צורך לפתח את החבילה. החבילה שלי היתה קטנה, ואם הנך כל כך מתנשם ומתנשף ומזיע, מן ההכרח שלא הבאת את החבילה שלי... הבינותם? סיים ה"מגיד" את דבריו, דרך התורה קלה ונעימה היא. אם זקוק האדם להתנשם ולהתנשף, סימן שאין הוא סוחר את החבילה הנכונה..."

ואכן, כך היתה דרכו של ה"מגיד מדובנא", לקרב את לבבות אחיו היהודים במשלים נעימים ובספורים מרתקים. ובדרך זו, שזר בדבריו דברי התעוררות וכבושין שנטעו עמק בלב שומעיו. ובל נטעה, ה"מגיד מדובנא" היה איש קדוש ונשגב, גאון בתורה וגדול ביראת שמים. אחד משומעי לקחו הקבועים היה הגאון מוילנא, שהעריכו עד למאד, ועודדו כל העת להרבות במלאכת הקדש שנטל על עצמו.

רבי יעקב נודע כפי כל כ"מגיד מדובנא", אך את דרשותיו הראשונות החל לדרש בעיר מעזריטש, בהיותו בחור בן 18 בלבד. תחלה דרש בפני קהל מצמצם. אך הקהל הלך וגדל בעקביות, עד שבהדרגה התפרסם שמו כמגיד מישרים, שעצם עליתו לבימת בית הכנסת מעטף בטליתו, ככר גרמה לקהל שומעיו להרהר בתשובה ולהנחם על מעשיהם הרעים, בראותם את פניו המאירות באור של קדשה. לאחר כשנתיים התמנה למגיד בעיר זאלקאנאו שבגליציה ואחר כך עבר לדובנא ובה כהן כ"מגיד מישרים" כ-18 שנה.

בימי חייו לא העלה המגיד את דברי תורתו עלי ספר, אך מספר שנים לאחר פטירתו נמצאו בגניזה הראשית שבעיר מעזריטש תכריך מכתביו אותם תכנן להוציא לאור.

כתבים אלו יצאו לאור במספר ספרים, שהתקבלו באהדה ברחבי העולם היהודי.

רבי יעקב קרנץ הסתלק למנוחת עולמים ב"ז טבת, בעיר זמושץ' שם שמש כ"מגיד" בשנותיו האחרונות. על מצבתו שבבית העלמין הישן שבעיר נכתב: "פה נטמן הרב הדרשן הגדול המפרסם אשר שמעו הלק בכל המדינות. לפניו לא היה ולאחרי לא יהיה כמוהו איש אשר רוח אלקים דבר בו".

זכותו תגן עלינו

מדרשי הנ"ך לילדי ישראל

מעובדים על פי המקורות ומוגשים בצורה מרתקת ומובנת לכל ילד בסדרה 10 כרכים

<p>כרך 10 מלכים</p> <p>הסלכת חזאל ויהוא כליון בית אחאב מות בני אחאב ועובדי הבעל עתליה ויאש השלך יואש מלכות סנחריב השלך חזקיהו חולה מנשה יאשיהו הפלך הצדיק</p>	<p>כרך 9 מלכים</p> <p>נס אסון השטן אלישע וכן השונות התבטול הפרעל צרעת ננסון עגשו של גיחזי אלישע מסבל את הפסוקה של סלך אדם הרעב בשומרון וננס</p>	<p>כרך 8 מלכים</p> <p>הנצחון הגיסי כרם נבות היזר עאלי מות אחאב אחזיהו אליהו עולה השקטיקה נס סי זריחו</p>	<p>כרך 7 מלכים</p> <p>ירבעם מעסידי עגלי וקב נבואת אחיה על בת ירבעם מלכי ישראל וגיזרת אליהו אליהו והאשה הצרפנית אליהו נראה אל אחאב ירדית ה על הר הפרטל ירדית השטר אליהו ואלישע</p>	<p>כרך 6 מלכים</p> <p>הקרת שלמה למלך חכמת שלמה שיחת העופות מלכת שבא נכון בית המסדק חזת הבית בית השלך ונסא שלמה התפלגות הפסלקה</p>
---	---	--	---	---

חיפה לפרשת השבוע
אלו שני זוגות אחים מפרים באותו פסוק?
בין הפותרים נכנה יוגרלו ספרי 'ושנתם לבניך' תשובות נמן לשלח: או לפקס: 15325382688 או במייל: jhopko@gmail.com